Rzeka Noteć [1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Rzeka (dł. 388 km) wypływa z Jeziora Brdowskiego opodal Izbicy Kujawskiej. To pogranicze województw kujawsko – pomorskiego i wielkopolskiego. W swym górnym biegu płynie przez województwo wielkopolskie, w środkowym przez kujawsko – pomorskie (127 km), wyraźnie dzieląc je na trzy krainy geograficzne: Kujawy, wielkopolską część regionu i pomorską. W dolnym biegu Noteć przepływa przez województwo wielkopolskie i lubuskie, wpadając ostatecznie do Warty.

Gdy Noteć wpada do Kanału Warta – Gopło, jej charakter zmienia się diametralnie i aż do swego ujścia jest szlakiem żeglownym. Noteć uregulowali w połowie XIX stulecia Prusacy, znacznie skracając, nawet zmieniając jej bieg. Rzeka dzieli się na odcinki, którym nadano różne nazwy – w zależności od biegu i szybkości nurtu. Nazwy nadano także kanałom przekopanym na szlaku Noteci. W środkowym biegu szlak żeglownym poprowadzony jest Kanałem Górnonoteckim, który wpada do Kanału Bydgoskiego. Dopiero w Nakle Noteć odzyskuje swą nazwę.

Żeglowny szlak Noteci jest w większej części łącznikiem pomiędzy Wartą w okolicach Konina a ...Wartą pod Santokiem, ale przede wszystkim umożliwia płynięcie z Warty na Wisłę poprzez Kanał Bydgoski i dolną Brdę. Z tych powodów kilometraż szlaku liczony jest na poszczególnych odcinkach osobno.
Odcinek Noteci na terenie województwa kujawsko – pomorskiego odznacza się przede wszystkim walorem historycznym, związanym z początkami państwa polskiego – z upadkiem dynastii Popielidów i dojściem do władzy Piasta Kołodzieja, protoplasty królewskiej linii piastowskiej. Kruszwica, gdzie miały się dokonać te brzemienne dla naszego kraju zdarzenia, jest też ośrodkiem sportów wodnych, zwłaszcza wioślarstwa sportowego i żeglarstwa. Leży przecież nad ogromnym i malowniczym jeziorem Gopło.

Z uwagi na długość Noteci ograniczymy się do opisu ciekawostek krajoznawczych na terenie regionu kujawsko – pomorskiego, z dwoma wyjątkami: maleńkimi miejscowościami we wschodniej Wielkopolsce: Noć i Warzymowo. To także ważne, choć mało znane punktu na historycznej mapie.

Ciekawostki krajoznawcze:

• Noć nad górną Notecią w pobliżu jej ujścia do Kanału Ślesińskiego leżała niegdyś nad południową zatoka jeziora Gopło. Według tradycji, mieszkała tu Rzepicha, przyszła żona Piasta Kołodzieja. Noć była miastem, którego znaczenie upadło po najeździe Krzyżaków.

• Warzymowo leży dziś nad Kanałem Ślesińskim, ale we wczesnym średniowieczu tu także sięgało Gopło. Zgodnie z tutejszą legendą, w warzymowskim grodzie miał się urodzić się Piast Kołodziej. Stąd zapewne wyprawiał się łodzią do osady Noć – do Rzepichy. Kolejne podania mówią o tym, że w warzymowskim kościele Rzepicha ukryła skarb. Jeśli tak, to w innej świątyni. Wszystkie burze dziejowe przetrwał kościół gotycki wzniesiony w XV w. Relikty grodu Goplan i wzniesionego później na jego zameczku znajdują się w wzgórku nad kanałem.

• Prastara Kruszwica wyznacza północny brzeg ogromnego jeziora Gopło. To tu miała narodzić się Polska. Pewne jest, że Kruszwica była stolicą plemienia Polan rządzonego przez dynastię Popielidów. W drugiej połowie IX w. po obaleniu ostatniego Popiela (w oblężonej przez rebeliantów wieży miały go zjeść myszy) władzę przejął Piast Kołodziej – protoplasta królewskiej dynastii. Goplanie i Polanie stworzyli podwaliny państwa polskiego. Kruszwicę uważa się więc za pierwszą legendarną stolicę Polski. Za panowanie Bolesława Chrobrego, prawdopodobnie w 1013 r., Kruszwica stała się siedzibą biskupstwa kujawskiego (do 1123 r.). Nad Gopłem wznosi się 32-metrowa Mysia Wieża. To pozostałość XIV-wiecznego zamku i najlepiej rozpoznawalny symbol miasteczka. Może się jednak Kruszwica pochwalić znacznie starszą budowlą – monumentalną romańską kolegiatą pw. świętych Piotra i Pawła, wzniesiona w ówczesnej wsi Grodztwo na wschodnim brzegu Gopła. Świątynia powstała zapewne za panowania Bolesława Krzywoustego w latach 1120 - 1140, choć niektórzy badacze cofają wiek kościoła jeszcze o kilkadziesiąt lat. Mogła więc być katedrą.

• W Pakości już XIII w. istniał gród broniący brodu na Noteci. W 1332 r. był to już zapewne murowany zamek, skoro jako jedyny oparł się krzyżackiemu zagonowi pustoszącemu Kujawy i Wielkopolskę. Kolejni właściciele wzmacniali walory obronne zamczyska. Do naszych czasów zachowały się fragmenty tej budowli zaadaptowane podczas budowy kościoła pw. św. Bonawentury i klasztoru przez sprowadzonych w 1631 r. do miasta franciszkanów. Braciszkowie objęli też opieką nad budowaną wtedy przez ks. Wojciecha Kęskiego i z funduszy Działyńskich Kalwarią Pakoską. Drogi kalwarii wytyczono tak, by jak najwierniej przypominała Jerozolimę. Spośród 25 kaplic tylko dwie wybudowano przed 1647 r., pozostałe - na przełomie XVII i XVIII stulecia.

• Barcin (48,0 km). Miejscowość trafiła na karty historii w 1215 r. W XII w. zbudowano tu pierwszy kościół parafialny. W 1541 r. Barcin uzyskał prawa miejskie. Obecny kościół parafialny wybudowano w latach 1901-03.

• Lubostroń (37,0 km) leży na prawym brzegu 1 km od rzeki. Miejscowość słynie z wybudowanego w 1800 r. klasycystycznego pałacu hr. Skórzewskiego, uznawanego za jeden z najpiękniejszych pałaców w Polsce. Budowla wzorowana była na włoskiej Villa Rotonda w Vicenzy. Kopułę pałacu wieńczy brązowa statua Atlasa. Sala Kolumnowa zdobiona jest herbami Orła i Pogoni oraz płaskorzeźbami przedstawiającymi stosunki polsko – krzyżackie.

• Łabiszyn (31,0 km). Wznoszące się na prawym brzegu rzeki kościół i klasztor z 1594 r. są najcenniejszymi zabytkami miasteczka. W krypcie pod posadzką spoczywają członkowie hrabiowskiego rodu Skórzewskich – właścicieli majątku w pobliskim Lubostroniu. Na przykościelnym cmentarzu znajduje się grobowiec książąt Radziwiłłów. Stare Miasto rozbudowało się na wyspie i do dziś zachowało średniowieczny układ uliczek.

• Na wysokości miejscowości Dębinek (16,0 km) znajduje się skrzyżowanie Kanału Górnonoteckiego ze Starą Notecią. Barki mogą płynąć wyłącznie prosto – kanałem. Kajakarze mogą skręcić w lewo – w Starą Noteć, nazywaną na tym odcinku Rynarzewską lub Notecią Środkową. Stąd do Nakła jest 22 km.

• Chobielin (5,0 km do ujścia do skanalizowanej Dolnej Noteci) to najciekawsza miejscowość na Starej

Noteci Rynarzewskiej. Źródła podają, że już w roku 1572 istniał tu folwark z młynem. W drugiej połowie XIX wieku majątek stał się własnością niemieckiej rodziny Falkenberg (zachował się mały cmentarzyk tego rodu). Z tego okresu pochodzi wielki szachulcowy budynek młyna. Ogrodzony teren na lewym brzegu rzeki to słynna „strefa zdekomunizowana" – oznakowana przez Radka Sikorskiego już pod koniec lat 80. Polityk (minister spraw zagranicznych w rządzie Donalda Tuska) mieszka w tutejszym XIX-wiecznym dworku.

• Nakło (139,0 km) wyznacza początek Dolnej Noteci. To rodzinne miasto Rafała Blechacza – laureata Konkursu Chopinowskiego.

Organizatorzy spływów kajakowych na Noteci:

Organizator: Włocławski Klub Wodniaków PTTK, www.wkw.wloclawek.pttk.pl [2].

Spływ Kanałem Ślesińskim w dniach 30.04-3.05 na trasie Konin – Kruszwica.

RTW „Bydgostia" - Sekcja Turystyki Kajakowej,
ul. Żupy 4, 85-026 Bydgoszcz, tel. 52/ 371-27-60,
telefony kontaktowe: kier. Sekcji Zdzisław Piętka – 508 167-525.
Adres poczty elektronicznej: stk@bydgostia.org.pl [3]

Klub organizuje **Jubileuszowy Spływ Śladami Praojców w terminie 2– 06.2010 r. na trasie Kruszwica – Bydgoszcz.**

Zobacz także

Rzeka Brda [4]

[4]

Rzeka Wda [5]

[5]

Rzeka Wisła [6]

[6]

Rzeka Drwęca [7]

[7]

Rzeka Noteć [8]

[8]

Rzeka Gardęga [9]

[9]

Jezioro Gopło [10]

[10]

Zalew Koronowski [11]

[11]

Zalew Włocławski [12]

[12]

Wielki Kanał Brdy [13]

[13]

Kanał Bydgoski [14]

[14]

Pojezierze Brodnickie [15]

[15]

Na wodzie z silnikiem [16]

[16]

Nurkowanie [17]

[17]